

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ
БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ**

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО НАУКОВОГО КЕРІВНИКА АСПРАНТА, ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ
ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ У ПРИДНІПРОВСЬКІЙ
ДЕРЖАВНІЙ АКАДЕМІЇ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ**

Дніпро

2023

РОЗРОБЛЕНО І ВНЕСЕНО

Відділом аспірантури та докторантури Придніпровської державної академії
будівництва та архітектури

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Придніпровської державної академії будівництва та архітектури

Протокол від 28 лютого 2023 року № 9

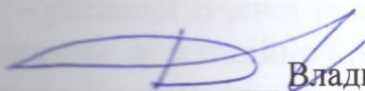
Голова Вченої ради Микола САВИЦЬКИЙ

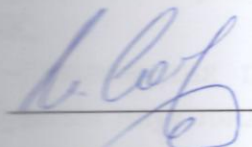
ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказом ректора від 01 березня 2023 року № 11

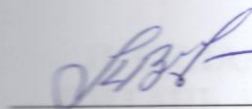
РОЗРОБНИКИ СТАНДАРТУ

Владислав ДАНИШЕВСЬКИЙ,
проректор з наукової роботи

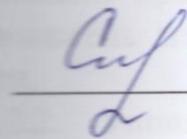
Ігор СОКОЛОВ,
завідувач відділу аспірантури та докторантури

Ірина МЕЩЕРЯКОВА,
доктор філософії (Ph.D), доцент кафедри БЖД

Валерія ЖУРБЕНКО,
аспірант 2-го року навчання, голова наукового товариства
аспірантів ПДАБА

Світлана СІНЦИНА
керівник юридичної служби

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Положення про наукового керівника аспіранта, здобувача (надалі – аспіранта (здобувача)) вищої освіти ступеня доктора філософії у Придніпровській державній академії будівництва та архітектури (далі – Положення) розроблено на підставі:

- Закону України «Про вищу освіту»;
- Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»;
- Закону України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки»;
- Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261;
- Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 зі змінами;
- Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44;
- Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579;
- Положення про відділ аспірантури і докторантури Придніпровської державної академії будівництва та архітектури; Положення про атестаційно-консультаційну службу з питань атестації здобувачів наукових ступенів та забезпечення діяльності разових спеціалізованих вчених рад з присудження ступеня доктора філософії;
- Положення про захист дисертації здобувачів ступеня доктора філософії у Придніпровській державній академії будівництва та архітектури;
- Положення про академічну доброчесність у Придніпровській державній академії будівництва та архітектури, а також інших чинних нормативно-правових актів.

1.1. Науковий керівник здійснює, згідно з освітньо-науковою програмою навчання аспіранта (здобувача), підготовку, контроль, забезпечення виконання освітньо-наукової програми та всіх вимог, які пред'являються МОН України при захисті дисертаційної роботи за даною спеціальністю аспірантом (здобувачем), впродовж часу, що визначається строком навчання аспіранта (здобувача) у аспірантурі Академії.

1.2. Аспіранту (здобувачу) протягом місяця з моменту зарахування до аспірантури, на підставі рішення Вченої ради, відповідним наказом ректора Академії призначається науковий керівник з науковим ступенем доктора

наук з числа науково-педагогічних працівників Академії. Як виняток, за рішенням Вченої ради Академії, право керівництва аспірантами може бути надане кандидату наук (доктору філософії) з числа науково-педагогічних працівників Академії за умов відповідності вимогам зазначеним у п. 1.3. цього Положення.

1.3. За поданням кафедри і Вченої ради факультету Вчена рада Академії може прийняти рішення про надання дозволу керівництва аспірантами (здобувачами) кандидату наук (доктору філософії) з числа науково-педагогічних працівників Академії, рівень наукової активності якого засвідчується виконанням за останні п'ять років не менше трьох з наступних умов:

1) наявність наукової публікації у періодичному виданні, яке включено до наукометричних баз, зокрема Scopus або Web of Science Core Collection, рекомендованих МОН (у тому числі у співавторстві);

2) наявність наукових публікацій у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України, та/або авторських свідоцтв, та/або патентів загальною кількістю п'ять досягнень;

3) позитивна динаміка цитувань наукових праць;

4) наявність виданого підручника чи навчального посібника, що рекомендований МОН, іншим центральним органом виконавчої влади або вченою радою Академії, або монографії (у разі співавторства – з фіксованим власним внеском);

5) наукове керівництво (консультування) здобувача, який одержав документ про присудження наукового ступеня;

6) участь у міжнародному науковому проєкті/залучення до міжнародної експертизи;

7) проведення навчальних занять іноземною мовою (крім мовних навчальних дисциплін) в обсязі не менше 50 аудиторних годин на навчальний рік;

8) робота у складі експертних рад з питань проведення експертизи дисертацій МОН або галузевих експертних рад Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, або Акредитаційної комісії, або їх експертних рад, або міжгалузевої експертної ради з вищої освіти Акредитаційної комісії, або трьох експертних комісій МОН (зазначеного Агентства, або Науково-методичної ради) науково-методичних комісій з вищої освіти МОН, або робочих груп з розроблення стандартів вищої освіти України;

9) виконання функцій наукового керівника або відповідального виконавця наукової теми (проєкту), або головного редактора/члена редакційної колегії наукового видання, включеного до переліку наукових фахових видань України, або іноземного рецензованого наукового видання;

10) організаційна робота в Академії на посадах ректора (проректора), завідувача кафедри (заступника завідувача), вченого секретаря Академії, відповідального секретаря приймальної комісії та його заступника;

11) участь в атестації наукових кадрів як офіційного опонента або члена спеціалізованої вченої ради;

12) присвоєння вченого звання професора.

1.4. Науковий керівник, який є доктором наук, може здійснювати одночасне наукове керівництво не більше п'яти здобувачів наукових ступенів, включаючи тих, що здобувають науковий ступінь доктора наук.

1.5. Науковий керівник, який має ступінь кандидата наук (доктора філософії), може здійснювати одночасне наукове керівництво роботою над дисертаціями не більше трьох здобувачів наукового ступеня доктора філософії.

1.6. На здійснення наукового керівництва над дисертацією роботою одного аспіранта науковому керівникові відводиться щороку 50 академічних годин навчального навантаження (5 годин на місяць).

1.7. Рішенням Вченої ради Академії аспіранту може бути призначено два наукових керівники з відповідним розподілом годин навчального навантаження та обов'язків між ними.

1.8. У разі переведення наукового керівника на іншу кафедру академії, аспірант переходить до її складу разом з науковим керівником автоматично на підставі наказу ректора про зарахування (переведення) на роботу науково-педагогічного працівника на нову кафедру.

1.9. На здійснення наукового керівництва роботою над дисертацією одного аспіранта (здобувача) науковому керівникові відводиться щороку 50 академічних годин навчального навантаження. Вчена рада Академії з урахуванням потреб аспіранта та ефективності роботи наукового керівника з підготовки докторів філософії може відвести більшу кількість годин навчального навантаження керівникові з їх оплатою за рахунок коштів спеціального фонду Академії.

1.10. Рішенням Вченої ради Академії аспіранту (здобувачу) може бути призначено два наукових керівники з відповідним розподілом годин навчального навантаження та обов'язків між ними.

II. ОБОВ'ЯЗКИ НАУКОВОГО КЕРІВНИКА

2.1. Науковий керівник зобов'язаний знати вимоги, які пред'являються МОН України до дисертаційних досліджень на здобуття наукового ступеня кандидата наук та доктора філософії.

2.2. Науковий керівник аспіранта несе особисту відповідальність перед Вченою радою та ректором Академії за належне та своєчасне виконання своїх обов'язків.

2.3. У терміни, що визначаються строками підготовки аспіранта (здобувача) у Академії, науковий керівник зобов'язаний:

- здійснювати підготовку кандидатів для вступу до аспірантури, займатися науковою роботою зі студентами;

- проводити співбесіду з особою, яка подає документи для вступу до аспірантури з метою виявлення здібностей до наукової діяльності та з'ясування відповідності наявної повної вищої освіти обраній науковій спеціальності;

- брати участь у складанні індивідуального навчального плану роботи аспіранта (здобувача);

- контролювати виконання аспірантом (здобувачем) індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану;

- здійснювати наукове керівництво роботою аспіранта (здобувача) над дисертацією;

- надавати аспіранту (здобувачу) консультації щодо змісту і методології наукових досліджень;

- сприяти публікації наукових статей аспірантами з наукового напрямку підготовки дисертації:

1) у фахових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України,

2) у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу, або закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus;

- забезпечувати та контролювати проходження педагогічної практики аспірантом (здобувачем) ;

- сприяти проходженню захисту дисертації здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії згідно календарного плану його наукової роботи до завершення навчання в аспірантурі;

2.4. Науковий керівник несе персональну відповідальність за своєчасне проходження аспірантом атестацій про виконану навчально-наукову роботу за звітний період, а також проходження педагогічної практики. Під час річних/проміжних звітів аспірантів (здобувачів) науковий керівник підтверджує достовірність результатів, наведених у звітах та надає висновок про результати роботи за звітний період з зазначенням відсотку виконання дисертаційної роботи. Висновок наукового керівника є вирішальним.

2.5. Науковий керівник має бути присутнім на засіданні вченої ради факультету, на яких проводиться атестація аспірантів.

2.6. У разі невиконання навчально-наукової роботи аспірантом навчально-науковий центр Академії за поданням відділу аспірантури та докторантури Академії здійснює перерозподіл годин навчального навантаження на керівництво аспірантурою науково-педагогічному працівнику, який здійснює наукове керівництво над аспірантом.

2.7. Після отримання остаточного варіанту дисертаційної роботи науковий керівник діє згідно Положення про захист дисертації здобувачів ступеня доктора філософії у Придніпровській державній академії будівництва та архітектури.

2.8. У своїй повсякденній роботі науковий керівник аспірантів повинен:
- постійно підвищувати свою кваліфікацію і комунікаційні навички;

- прагнути до вивчення та впровадження передового досвіду керівництва науковими дослідженнями;
- показувати приклад порядності, толерантності та поваги до чужої думки, надавати допомогу своїм аспірантам в оволодінні навичками й уміннями наукової полеміки та дискусії;
- разом із аспірантом дотримуватись принципів академічної доброчесності, використовуючи у науковій та дослідницькій діяльності лише перевірені та достовірні джерела інформації та грамотно посилатися на них.

2.9. Якщо дисертація, в якій виявлено академічний плагіат, була захищена у разовій спеціалізованій вченій раді, науковий керівник, члени цієї ради та офіційні опоненти, які надали позитивні висновки про наукову роботу, позбавляються права брати участь у роботі разових спеціалізованих вчених рад строком на два роки, а заклад вищої освіти (наукова установа) позбавляється права створювати разові спеціалізовані вчені ради строком на один рік.

III. ЗМІНА НАУКОВОГО КЕРІВНИКА АСПІРАНТА

3.1. Зміна наукового керівника аспіранта (здобувача) проводиться у таких випадках:

- за взаємною згодою наукових керівників, які засвідчують її своїми підписами на заяві аспіранта (здобувача);
- у разі зміни напряму дисертаційної роботи (його теми та/або мети, об'єкта чи предмета);
- неможливості науковим керівником виконувати свої обов'язки (смерть, важка хвороба, звільнення з Академії, тривале відрадження (більше 6 місяців).

3.2. Зміна наукового керівника аспіранта (здобувача) здійснюється рішенням Вченої ради Академії і вводиться у дію наказом ректора.

3.3. Для розгляду питання щодо зміни наукового керівника аспірант (здобувач):

- пише заяву на ім'я голови Вченої ради Академії, яка розглядається на засіданні кафедри (до якої прикріплений аспірант (здобувач)) та Вченої ради факультету;
- додає до заяви обґрунтування теми дисертаційної роботи (з підписами наукового керівника та аспіранта (здобувача)), рішення засідання кафедри та Вченої ради факультету;
- на підставі рішення Вченої ради Академії аспірант (здобувач) пише заяву на ім'я ректора, в результаті чого зміна наукового керівника вводиться в дію наказом ректора.

3.4. У випадку зміни наукового керівника, у зв'язку зі звільненням з Академії, науковий керівник, який звільняється, до моменту подання заяви на звільнення зобов'язаний розглянути питання про зміну наукового керівника свого аспіранта (здобувача) на засіданні кафедри та надати йому пропозиції нових наукових керівників.

3.5. При необхідності зміни наукового керівника, у разі не подання аспірантом (здобувачем) заяви про зміну наукового керівника, кафедра (до якої прикріплений аспірант (здобувач)), врахувавши спеціальність та тематику дисертаційної роботи здобувача, зобов'язана призначити наукового керівника серед відповідних науково-педагогічних працівників Академії.

IV. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1. Дане Положення розглядається й ухвалюється Вченою радою Академії та вводиться у дію наказом ректора.

4.2. Зміни та доповнення до Положення розглядаються й ухвалюються Вченою радою Академії за поданням завідувача відділу аспірантури і докторантури та вводяться у дію наказом ректора.